

Spis treści

Przedmowa	IX
Część I Podstawy	1
1. Zasady dynamiki Newtona	3
1.1. Mechanika klasyczna	3
1.2. Przestrzeń i czas	4
1.3. Masa i siła	10
1.4. Pierwsza i druga zasada dynamiki Newtona; inercjalne układy odniesienia	13
1.5. Trzecia zasada dynamiki i zasada zachowania pędu	19
1.6. Druga zasada dynamiki Newtona we współrzędnych kartezjańskich	24
1.7. Współrzędne biegunowe na płaszczyźnie	27
2. Ruch pocisków i cząstek naładowanych	43
2.1. Opór powietrza	43
2.2. Liniowy opór powietrza	46
2.3. Tor ciała i zasięg rzutu w ośrodku z oporem liniowym	53
2.4. Kwadratowa siła oporu powietrza	56
2.5. Ruch cząstki naładowanej w jednorodnym polu magnetycznym	64
2.6. Eksponens liczby zespolonej	67
2.7. Rozwiązanie dla ruchu cząstki naładowanej w polu magnetycznym	69
3. Pęd i moment pędu	82
3.1. Zasada zachowania pędu	82
3.2. Rakiety	84
3.3. Środek masy	86
3.4. Moment pędu pojedynczej cząstki	88
3.5. Moment pędu układu wielu cząstek	92
4. Energia	104
4.1. Energia kinetyczna i praca	104
4.2. Siły zachowawcze i energia potencjalna	108
4.3. Siła jako gradient energii potencjalnej	114
4.4. Drugi warunek zachowawczości siły $\mathbf{F}$	117
4.5. Potencjał zależny od czasu	120

4.6.	Energia w układach jednowymiarowych	122
4.7.	Krzywoliniowe układy jednowymiarowe	128
4.8.	Siły centralne	132
4.9.	Energia oddziaływania dwóch cząstek	137
4.10.	Energia układu wielu cząstek	142
5.	Drgania	159
5.1.	Prawo Hooke'a	159
5.2.	Ruch harmoniczny prosty	161
5.3.	Oscylatory dwuwymiarowe	167
5.4.	Drgania tłumione	170
5.5.	Drgania wymuszone oscylatora tłumionego	176
5.6.	Rezonans	184
5.7.	Szeregi Fouriera*	189
5.8.	Rozwiązanie w postaci szeregu Fouriera dla oscylatora z siłą wymuszającą*	194
5.9.	Wychylenie średnie kwadratowe; twierdzenie Parsevala*	200
6.	Rachunek wariacyjny	212
6.1.	Dwa przykłady	213
6.2.	Równanie Eulera–Lagrange'a	215
6.3.	Zastosowania równania Eulera–Lagrange'a	219
6.4.	Przypadek wielu zmiennych	223
7.	Równania Lagrange'a	233
7.1.	Równania Lagrange'a dla ruchu swobodnego	234
7.2.	Przykład układu nieswobodnego	241
7.3.	Układy nieswobodne w przypadku ogólnym	243
7.4.	Dowód prawdziwości równań Lagrange'a dla układów nieswobodnych	247
7.5.	Przykładowe zastosowania równań Lagrange'a	251
7.6.	Pędy uogólnione i współrzędne cykliczne	262
7.7.	Wnioski	263
7.8.	Więcej na temat praw zachowania*	264
7.9.	Równania Lagrange'a dla ruchu w polu magnetycznym*	268
7.10.	Mnożniki Lagrange'a i siły reakcji więzów*	271
8.	Zagadnienie ruchu dwóch ciał oddziałujących na siebie siłą centralną	289
8.1.	Sformułowanie zagadnienia	289
8.2.	Położenie środka masy i położenie względne; masa zredukowana	291
8.3.	Równania ruchu	292
8.4.	Równoważne zagadnienie jednowymiarowe	295
8.5.	Równanie orbity	301
8.6.	Orbity keplerowskie	303
8.7.	Nieograniczone orbity keplerowskie	308
8.8.	Zmiana orbity	310
9.	Mechanika w nieinercjalnych układach odniesienia	321
9.1.	Przyspieszenie bez obrotu	321
9.2.	Pływy	325
9.3.	Wektor prędkości kątowej	331
9.4.	Pochodne względem czasu w obracającym się układzie odniesienia	334
9.5.	Druga zasada dynamiki Newtona w obracającym się układzie odniesienia	337

9.6.	Siła odśrodkowa	339
9.7.	Siła Coriolisa	343
9.8.	Spadek swobodny i siła Coriolisa	346
9.9.	Wahadło Foucaulta	349
9.10.	Siła Coriolisa i przyspieszenie Coriolisa	352
10.	Ruch obrotowy bryły sztywnej	362
10.1.	Właściwości środka masy	362
10.2.	Ruch obrotowy wokół stałej osi	367
10.3.	Ruch obrotowy wokół dowolnej osi; tensor momentu bezwładności	373
10.4.	Osie główne bezwładności	381
10.5.	Wyznaczanie osi głównych; równania własne	383
10.6.	Precesja bąka pod wpływem niedużego momentu siły	387
10.7.	Równania Eulera	389
10.8.	Równania Eulera dla zerowego momentu siły	391
10.9.	Kąty Eulera*	396
10.10.	Ruch wirującego bąka*	398
11.	Oscylatory sprzężone i mody normalne	412
11.1.	Dwa ciężarki i trzy sprężyny	413
11.2.	Identyczne sprężyny i równe masy	416
11.3.	Dwa oscylatory słabo ze sobą sprzężone	422
11.4.	Podejście lagranżowskie: wahadło podwójne	426
11.5.	Przypadek ogólny	432
11.6.	Trzy wahadła sprzężone	436
11.7.	Współrzędne normalne*	440
Dodatek.	Diagonalizacja rzeczywistych macierzy symetrycznych	451
A.1.	Diagonalizacja jednej macierzy	451
A.2.	Równoczesna diagonalizacja dwóch macierzy	455
	Odpowiedzi do zadań o numerach nieparzystych	458
	Literatura uzupełniająca	477
	Skorowidz	478